

यमसादनं नीतो भवति ॥ २३ ॥ तत्रैवं विशेषमाह अध्वनः संबंधिनां योजनानां नवतिं नवचसहस्राणि पापाधिक्येन द्वाभ्यां नीतः सन् ॥ २४ ॥ या
तनाः संक्षेपतो दर्शयति चतुर्भिः आदीपनं प्रज्वलनं प्राप्नोति स्वेन कृत्तं छिन्नं यत्स्वस्य मांसं तस्य भक्षणमित्यर्थः ॥ २५ ॥ आत्मनो वैशसं पीडाम् ॥ २६ ॥
भिदापनं भेदप्रापणम् ॥ २७ ॥ २८ ॥ न चैतदसंभावितम् अत्रापि दृश्यमानत्वादित्याह अत्रैवेति ॥ २९ ॥ उभयं कुटुंबं स्वं देहं च ॥ ३० ॥ पापार्जितं धनं
भुंजते बहवः कर्त्तव्यं नरकं यातीत्याह एक इति भूतद्रोहेण यद्भूतं तत्स्थूलं कलेवरं वा इहैव हित्वा कुशलादितरत्पापं तदेव पाथेयं भोग्यं यस्य ॥ ३१ ॥

तत्र तत्र पतन् श्रान्तो मूर्च्छितः पुनरुत्थितः ॥ यथा पापी यसानीतस्तमसा यमसादनम् ॥ २३ ॥ योजनानां सह
स्राणि नवतिं नवचाध्वनः ॥ त्रिभिर्मूर्च्छितैर्द्वाभ्यां वानीतः प्राप्नोति यातनाः ॥ २४ ॥ आदीपनं स्वगात्राणां वैष्टयि
त्वोल्मुकादिभिः ॥ आत्ममांसादनं क्वापि स्वकृत्तं परतोऽपि वा ॥ २५ ॥ जीवनश्रान्त्राभ्युद्धारः श्वगृध्रैर्यमसादने
सर्पवृश्चिकदंशाद्यैर्दशद्विश्वात्मवैशसम् ॥ २६ ॥ कृतं न चावयवशोगजादिभ्यो भिदापनम् ॥ पातनं गिरिशृं
गेभ्यो रोधनं चांबुगर्तयोः ॥ २७ ॥ यास्तामिस्रांधतामिस्रारौरवाद्याश्च यातनाः ॥ भुंक्ते नरो वानारी वामिथः सं
गेन निर्मिताः ॥ २८ ॥ अत्रैव नरकः स्वर्ग इति मातः प्रचक्षते ॥ या यातनावै नारक्यस्ता इहाप्युपलक्षिताः ॥ २९ ॥
एवं कुटुंबं विभ्राण उदरं भर एव वा ॥ विस्तृज्ये हो भयं प्रेत्य भुंक्ते तत्फलमीदृशम् ॥ ३० ॥ एकः प्रपद्यते ध्वातं हित्वे
दं स्वं कलेवरम् ॥ कुशलेतरपाथेयो भूतद्रोहेण यद्भूतम् ॥ ३१ ॥ दैवेनासादितं तस्य शमलं निरये पुमान् ॥ भुंक्ते
कुटुंबपोषस्य हतवित्त इवातुरः ॥ ३२ ॥ केवलेन ह्यधर्मेण कुटुंबभरणोत्सुकः ॥ याति जीवोऽधतामिस्त्रं चरमं तम
सः पदम् ॥ ३३ ॥ अधस्तान्नरलोकस्य यावती यातनादयः ॥ क्रमशः समनुक्रम्य पुनरत्राव्रजेच्छुचिः ॥ ३४ ॥
इति श्री भा० म० तृतीयस्कंधे कापिलेयोपाख्याने कर्मविपाको नाम त्रिंशत्तमोऽध्यायः ॥ ३० ॥ ॥ ७६ ॥

ननु पापमपि विहाय गच्छतु तत्राह दैवेनेति तस्य कुटुंबपोषणस्य शमलं पापं दैवेन ईश्वरेण प्रापितं भुंक्ते ॥ ३२ ॥ ननु कुटुंबपोषणं विहितमेव तत्राह
केवलेति तमसो नरकस्य च परमं पदं स्थानम् ॥ ३३ ॥ पुनर्मनुष्यशरीरप्राप्तिप्रकारमाह नरलोकस्य मनुष्यदेहस्य प्राप्तेरधस्तात् अर्वाक्यावत्यो
यातनाः आदिशब्देन श्वसूकरादियोनयश्च यातनाः सर्वाः क्रमेण संप्राप्य भोगेन क्षीणपापः शुचिः सन् अत्र पुनः नरत्वं प्राप्नोतीत्यर्थः ॥ ३४ ॥
इति श्री भागवते महापुराणे तृतीयस्कंधे टीकायां त्रिंशत्तमोऽध्यायः ॥ ३० ॥ ॥ ७६ ॥